№ 111. Neue Jüdische Zeitung. II. Jahrgang.

נייע ייִדישע צייטונג

דיא „נייע ייִדישע צייטונג" ערשיינט יעדן מאָנטאָג אונד דאָנערסטאָג.

פּרעניומעראַציאָן־פּרייז:
מאָנאַטלעך 7 פל. — קר.
האַלבייעריג 3 „ 50 „
פיערטעלייעריג 1 „ 75 „

דיא רעדאַקציאָן אונד אַדמיניסטראַציאָן
אין פינדט זיך
Schiffmannsgasse 6, Budepest,
וואָהין אַלע דיא פּרענומעראַציאָנס־געלדער צו זענדען זינד.

אינזעראַטע
ווערדען בילליגסט בעצאָלט.

Budapest, Montag 12. Juni 1882. שנת תרמ"ב לפ"ק.

איס דעם אינגאַרישען רייכסטאָג.

דיא פּעדאַדלונג איבער דאס מאַטעריעל געזעץ אין אינגעלעגענהייט דער רוסישע יודען וואַרדע פּרייסטאָר פאַרטגעזעטצט. דורך דיא גע־מיינען דעטעראַרען דער איסעלרסטען לינקען, אין דערען רייהע איינע אונטערשטיצונג אידהרען זיצען האבען, וואָרדע דיא דעבאַטטע איינע אַין־פּעגענד־דע אונד שווערמיטיג. זעלבסטפערשטענדליך האט אישטיצע אַללע פרעדעקלרען שעלטבערקייטען דער יודען פאַן נייעם אַין־פּעגוועדסט דער אבגעאָרדנע־טע וואָהרמאַנן האט דיא אינגריפּפּע אישטיצע גע־גען דאס יודענטהום, פּערטהידיגט, אינדעם ער דען פערבעדרעלטען שווינדעל דער אנטסעמטען אין־דערטשע אונד אַפּרעטטע אַין וואָרט צור טהאט אבער. אונד פּעדיינטעטע וואָהרמאַנן איינען דעבאַ־דיא אונטערגעדרעטענע דעפּעשע, ער לעגט דאס אונטערשע אַין דעם אינגאַרישען דעפּעשע־בוך, אין וואָרדע אַנגעטאַן אַללעגאָרדע: אַך דאבע שאַן אם 18 פּע־בער פּראָטעסטירטה, דאס דיא יודענפּאַגע מיט דען רוסישען עראַיגנעססען אינס אַללען אַמטען וועד־דען. דאס רוסישע אונד פּאַלנישע פאָלק האַלט דיא צייט פּיר געקאָמען, זיך אין דען קלייען דער יודען צו בעפּרייען; דיא דאבען דאס־זעלבע מיטשטעל אַנ־געוענדעט, וויא דער ווייטערע. דער זין הייט אַאַן אונגעגעפּער דייגען וויל. רוסלאַנד איזט עגאָ־שלאַפען, דיא יודען דעם טאַרעראַנזען וועסטען איך דען האַלז צו שיקען.

דיא קאָמען דורך דען בערעגער פאַס צו אונס. וויא דיא ערסטען, וועלכע דעזעגט לאַנד אַך־קיפּרען, אין מינקאַטש דאס דעלעגט, זיא אייך עגע. וועלכע דעזעגט לאַנד צו נייערדינגס אָקקופּירען. (היסטערקיש). דיא קאָמטאַטע אונטערשטעצונג דיא שאַטאַרער פּעטיציאָן, וועדרעד דיא שטעדטע אַן אַדרעד שפּעטע בדאַפּעסט, טהון, אלס אַב דיא דיא יודען זעלבסט ווייטערשטעען. אין דען שטעדטען האבען דיא יודען אַן אַבגעגעוויסט. דאַרט זינד אייך דיא צישטענען אין אַדרעד נעוואַלט אונד דאַרין לעבען דיא אורתאָדאָקס. דאס מיינע קלאַ־גען לויט וועדרען אָפּגעגען.

דיא איינאַבע אונזערער טאַגע איזט דיא לאַזונג דער יודענפרעגע; נישט פאַן מטשטלאַל־טערלינגען יודענהעטצען איזט דיא רעדע. אַס מיט־טעראַלטער שטאַנד דאס פאָלק אין אינצעלנען; גענעגע־אבער, היטשע האבען ווער עס מיט אינער אינשטי־מוצונג צו טהון. דער אונטערמיטטסטאַנד דאס דען רוסטענען זאַטען אין־פּעגעשעללט; דאס יודענטהום איזט אינע פּעסטונג, דיא צערשטאָרט ווערדען מוס. דאס יודענהום ווילל זיך אונטער דעם שטעצע דער מאַלעראַנין אַלס קאָנפעסאָן עדהאַלטען. אונטער דעם פּעלען יודישען שווינדעל איזט דיזעטער דער ראַפּפּינרעפּעטע. דיא יודען הייסען זיך אין אינ־עוועלטעם פאָלק. אונד דערען אינזעטע פאָלק וויגשט דיא פערבינדונג דער אַריאַנאַשען פאָלקער. הייטע מיט אנדערען מיטעלען אַלס פּרהער — מיט פּרימא־ווענסעלן אונד אקציען.

פּרעזידענט פּעטשע אבגעטרעטען אישטיצע אונדעס ער זאגט: דער הערר אבגעאָרדנעטע מאַגע בעדעדנקען, דאס פון 500,000 מענשען אין דיזעזע לאַנדע גיבט, וועלכע דיזעזעם שאַמעמע אַנ־געהאָרען.

ווילטאַר אישטיצ זאגט דיזעזע: 625,000 (גראַפּע הייטערלעז)

פּרעזידענט פּעטשע: אַמאָג שלימער, אַמאָג מעהר שטעהט דאס, וואס אַך זאגע אונד וועגן דיא וואַרטע דעם הערען אבגעאָרדנעטען אין דעם אי־נען אָדער אנדעדען אָרט טהאטען הערראַרדיגען אַללטאָג, דאנן וואַללען זיא גלייבען דאס דיא אַאַל־גען דיזעזער רעדע זעהר פּרוטהיג ווערען.

ווילטאַר אישטיצ: וועגן אינזערע אהנען דעם שווינדעל גלויבען; נעשעגנטס דעטשען, דאס דיא טורקען אונד טאַרטאַרען נור אַלס רעליגיאָנס גע־נאָסענשאַפטען צו בעטראַכטען זיינען, וו וווידרען ווי טורקען אונד טאַרטאַרען הייטע נאָך אויף דעם אַללען האבען. אַך בין איבערצייגט. דיא אינגאַ־רישע נאַציאָן ווערדט דאס יודישע יאָך עבעזעזע אַב־שטעלען, וויא זיא איינסט דאס יאָך דער טורקען אונד טאַרטאַרן אבגעשטעלט האט.

דיא יודען בילדען אינע אַאַלגישע מאַכט, דערען דעם אבסטע בעהאַרדע דער כל ישראל חברים־פּאַרין איזט. דער אייך שאַן אין אונגאַרן פערזווינט איזט. דיזעזער פּעראין איזט אינע מאַכט, אהנע וועלכע הייטע אין אייראָפּא נישט איינמאַל מעהר קרעטע נעפאָרדט ווערדען קאָנן; דעגען ווילל איינע אבער דיא מיללאַרדען. דיא יודען וואַללען אינען שטאאַט אהנע גרענצען בילדען דאס קאָנן אייראָפּא נישט דולדען. עגעזוועדער מוס־סען דיא יודען דיזעזע שטעבען אויפגעבען, אדער דיא יודען נאך אונד נאך אים אַללען שטאאַטען הינטשטעזעראַפּען ווערדען. וואס ווירד דאנן געשע־הען? עגעזוועדער ווערדען דיא יודען פאַן לאַנד צו לאַנד גגעאַנס ווערדען, אדער דיא ווערדען טראַ־טען מיססען, זיך אין אַאַלעגסטנא נידערצוזאַמען־מיססען, זיך אין אַאַלעגסטנא איזט אַ אָרגעזיך דער טרעטס דער יודען; דיא מאַכען אבער דיא פּרעטהרלכטונג דיזעזעס טרוי־מעס פאַן אינער ווערד צווייפּלהאַפּטען אַאַבע, פאַן דער אנקונפט דעם משיח אבהענגיג. זין דענן. דיזע דער משיח איזט אין דער געשאַאַלט דעם צישטעיס־טעס געקאָמען. אין באַלדע ווערדען דיא יודען אין אייראָפּא אהרע אַללען איסגעשפּעלט האבען. מאַגען דיא אַלזאָ דעם רוּפּע דעם משיח פאַאַלגען אונד נאך פאַאַלעגסטנא איסאַאַנדערן. דאס דיא אַה־נעהמען באַלד ווערדען דאַרהין נעהמען מיססען.

אייך אַמעריקא ווערדט זיך שאַן נעגען דיא איינוואַנדערער. זאַ וויא דיא מאַגע דער טורקען אין אייראָפּא נעגעאַלט ווד, ווערדען אייך דיא יודען זיך נישט לאַנגע מעהר האַלטען קאָנגען.

עס בלייבט אַלזאָ, וויא נעזאָגט, דען יודען קיינע אנדערע וואַהל, אַלס נאך אַפּאַלעסטינא אויס־וואַנדערן. אונד ווירקליך האבען זיך שאַן הסיעש אונד הימפּעישע יודען אויף דען וועג געמאַכט. אין פּערשיעדענען לענדערן האבען זיך פּעראייגע צור קאָלאָניזאַציאָן אַאַלעגסטינא געבילדעט. אַללאַין, דיעזע טוהט דיא פראַגע אייגענס נראָסען נעבעעסס. עגעזוועבעס אויף. אינדעס, דיא יודען, אין אדערע פּעטשעע דיא ראַטהשלאַג, האבען געלד געגען, אונד אין קאָנסטאַנטינאָפּעל קאָנן מאַן געלד בעזוכען, זאָאַלטשע אבער דיא טורקיע. טראָטץ אדערע געלד־נאָמה, דען יודען אַאַלעגסטינא נישט איבערלאַסען וואַללען, דאנן מוס איראָפּא אין דיזעזער זאַכע זיך אינגעשיען.

אויך מאַכטע אַלזאָ דען דורכזוג דער רוסישען יודען דורך אונגאַרן אונטער בעאָבאַכטונג דער עגעטשפּרעכענדען פאָליצייליכען מאַסנאַהמען גע־שאַמטען. איך שטעללע קיינען שעפּאַראַטען בע־שלוסאַטראַ.

דען אַנטראַג דעם פּעטיציאָנס־אויסשוסס־סעס, דער נישט פיש נאך פּלייש איזט, קאָנן איך נישט אנגעהמען. אבער אַלע דען אַנטראַג דער דעפּע־שרטען הערראַמאַן קאָנן איך נישט אנגעהמען, דענן איך ווילל דען דורכצוג דער יודען נעגען פאַאַלעס־טינא נישט הינדערן. איך פּרייע מיך, דאס מיינע אַנ־וטשען בייפאַאַל פינדען אונד האַאַסע, אין דער צו־קונפט נאך מעהר ערפאַאַלל צו ערוואַרטען.

הערריטע עראַהאַב זיך מאַרייע וואַהרמאַנן אונד היעלט פאַאַלגענדע רעדע: געעהרטעס הויז! אַך האַאַסע, דאס געעהרטע הויז ווירד עס מיר נישט פּעראַבעלן, וועגן אַך, אבווייסענד פאַאַן דעם פאַר־לאַטענאַריישען בריוך, אייך דיא אַאַסטרינגען מיי־נעס פאַרערדענערס נישט אנטוואָרטע. אין מאַגן דער נישט דאַמיט צופרידען אַזוס. דאס נור הויע אונד דא אין דיאַען יודען ערשאַלאַגען ווירד. זאָגדערן מעהר אַלס דאס ערוואַרטעט. דער צו איינען אונ־בערגענצאַנן קריעגע דאס פאָלק אויפהעצעמס: דער מאַג אַלס אבגעאָרדנעטער אין דיעזעס הויזע זאָאַל־בע רעדען האַלטען, האט אבער קיין רעכטע צו ער־וואַרטען, דאס אַך מיט מיט אדהס אין איינע הים־קוססאָן אינגלאַססע. (צשטיטמנג.)

אין האַאַסע, געעהרטעס הויז, אבערהויפּט נישט דיא בעשטאַטטע אבדיטס, צו דיזעזער פראַגע צו שפּרעכען; דענן נאך דער ווירקונגסאַאַללען אי־סערונג דער הערען מינסטערפּרעזידענטען, נאך דער רעדע דעם הערען פּרעזידענטען דעם הויזעס, נאך דען אַבזוגנגען וואַרטען מיינעס געעהרטען אבגעאָרדנעטען־קאָלעגען פיל שאַפּשטיל. ווערע דיזעזע נאַטהזוגנגרגיס פּיר מיך נישט מעהר פאַר־האנדען.

אונד אַך פּיהלע מיך יעטצט נור דעסהאַלב, פּעראַלאַסס. דענאַך צו שפּרעכען, וויייל דער נ. הערר מינסטערפּרעזידענט אַלס ער זאגטע, דאס נעמאַנד אַס לאַנדע דיא מאַסעגראַאַסע אינוואַ־דעזונג דער רוסישען יודען וועגען אַנ־ווייזונגען — איך דיא אינגאַרישען יודען זיא נישט ווינשען. געוויסערמאַסען אויף מיך בליקסע — מאַגליך, דאס איך דער דעזעזע הינזיכט נאַעוערדע האבע — אונד דאַרהין פּיהלע אין מיך פּעראַפּלליכטעט, מיך דעשבעגעגלך צו איסעדן. נישט אַלס אַב איך בעדעכטע ווערע, אַס נאַמען דער אונגאַרישען יודענשאַאַפט צו רעדען — דאַצו האבע איך קיין רעכט. דענן דיא אינגאַרישע יודענ־שאַאַפט בעזוטצט קיין הייגאַנ בעזוגענגס אָרגאַן; דיא אינגאַרישע יודענשאַאַפט אונד דיא יודענשאַאַפט אַב־עבערהויפּט דאס אין דער נאַנגאַנג וועלכע קיינע אַלטע אָרגאַנאַזאַציאָן, הודעשפּרוך אויף דען אי־סערסטען דיזקען) וועלכע עגאַנדערן בעדעכטיגונ קאָנגנטע, אין אַהרהס נאַמען אויפגעזעטען. (בע־וועגונג אויף דער איסערסטען לינקען) אויך וועדרע דאהער נור מיינער איינגעגען אונטס אויסדרוק גע־בען. מין שטרעבען אין דיעזער הינזיכט איזט דורך דען אומשאַאַנד עדליכטערט וואָרדען, דאס דיא רעדע, וועלכע דער הערר אבגעאָרדנעטע אגאַדדי פאַר־געסטאַלטען דעדהאַלטען, אין דיעזעס הויזע אַללגע־מיינעס מיסאַללען הערראַרגעזעס האט.

וואס איזט אין רוסלאַנד געשעהען? דער באַר־באַריסמוס דעם רוסישען פאָלקעס, האנד אין האנד מיט דער האבגיער דער דאַרטיגען בעאַמטען, וועל־כע בייא דען יודען נישט נעגיינענדע בעפּרייעדונגנ געפּאַנדע, האבען דיא דאַרטיגען יודען דען נראָס־טען בראַנדשאַטצונגען, פּעראוויסטונגען מיט פּייער אונד שווערט, דער בעדראָהונג אדהרעס לעבענס בעדעדנקען, דאס פון 500,000 מענשען אין דיזעזעס לאַנדע גיבט, וועלכע דיזעזעם שאַמעמע אַנ־געהאָרען.

ווילטאַר אישטיצ זאגט דיזעזעס: 625,000 (גראַפּע הייטערלעז)

פּרעזידענט פּעטשע: אַמאָג שלימער, אַמאָג מעהר שטעהט דאס, וואס אַך זאגע אונד וועגן דיא וואַרטע דעם הערען אבגעאָרדנעטען אין דעם אי־נען אָדער אנדעדען אָרט טהאטען הערראַרדיגען אַללטאָג, דאנן וואַללען זיא גלייבען דאס דיא אַאַל־גען דיזעזער רעדע זעהר פּרוטהיג ווערען.

ווילטאַר אישטיצ: וועגן אינזערע אהנען דעם שווינדעל גלויבען; נעשעגנטס דעטשען, דאס דיא טורקען אונד טאַרטאַרען נור אַלס רעליגיאָנס גע־נאָסענשאַפטען צו בעטראַכטען זיינען, וו וווידרען ווי טורקען אונד טאַרטאַרען הייטע נאָך אויף דעם אַללען האבען. אַך בין איבערצייגט. דיא אינגאַ־רישע נאַציאָן ווערדט דאס יודישע יאָך עבעזעזע אַב־שטעלען, וויא זיא איינסט דאס יאָך דער טורקען אונד טאַרטאַרן אבגעשטעלט האט.

דיא יודען בילדען אינע אַאַלגישע מאַכט, דערען דעם אבסטע בעהאַרדע דער כל ישראל חברים־פּאַרין איזט. דער אייך שאַן אין אונגאַרן פערזווינט איזט. דיזעזער פּעראין איזט אינע מאַכט, אהנע וועלכע הייטע אין אייראָפּא נישט איינמאַל מעהר קרעטע נעפאָרדט ווערדען קאָנן; דענן ווילל איינע אבער דיא מיללאַרדען. דיא יודען וואַללען אינען שטאאַט אהנע גרענצען בילדען דאס קאָנן אייראָפּא נישט דולדען. עגעזוועדער מוס־סען דיא יודען דיזעזע שטעבען אויפגעבען, אדער דיא ווערדען נאך אונד נאך אים אַללען שטאאַטען הינטשטעזעראַפּען ווערדען. וואס ווירד דאנן געשע־הען? עגעזוועדער ווערדען דיא יודען פאַן לאַנד צו לאַנד גגעאַנס ווערדען, אדער דיא ווערדען טראַ־טען מיססען, זיך אין אַאַלעגסטינא נידערצוזאַמען־מיססען, זיך אין אַאַלעגסטינא איזט אַ אָרגעזיך דער טרעטס דער יודען; דיא מאַכען אבער דיא פּרעטהרלכטונג דיזעזעס טרוי־מעס פאַן אינער ווערד צווייפּלהאַפּטען אַאַבע, פאַן דער אנקונפט דעם משיח אבהענגיג. זין דענן. דיזע דער משיח איזט אין דער געשאַאַלט דעם צישטעיס־טעס געקאָמען. אין באַלדע ווערדען דיא יודען אין אייראָפּא אהרע אַללען איסגעשפּעלט האבען. מאַגען דיא אַלזאָ דעם רוּפּע דעם משיח פאַאַלגען אונד נאך פאַאַלעגסטינא איסאַאַנדערן. דאס דיא אַה־נעהמען באַלד ווערדען דאַרהין נעהמען מיססען.

אייך אַמעריקא ווערדט זיך שאַן נעגען דיא איינוואַנדערער. זאַ וויא דיא מאַגע דער טורקען אין אייראָפּא נעגעאַלט ווד, ווערדען אייך דיא יודען זיך נישט לאַנגע מעהר האַלטען קאָנגען.

עס בלייבט אַלזאָ, וויא נעזאָגט, דען יודען קיינע אנדערע וואַהל, אַלס נאך אַפּאַלעסטינא אויס־וואַנדערן. אונד ווירקליך האבען זיך שאַן הסיעש אונד הימפּעישע יודען אויף דען וועג געמאַכט. אין פּערשיעדענען לענדערן האבען זיך פּעראייגע צור קאָלאָניזאַציאָן אַאַלעגסטינא געבילדעט. אַללאַין, דיעזע טוהט דיא פראַגע אייגענס נראָסען נעבעעסס. עגעזוועבעס אויף. אינדעס, דיא יודען, אין אדערע פּעטשעע דיא ראַטהשלאַג, האבען געלד געגען, אונד אין קאָנסטאַנטינאָפּעל קאָנן מאַן געלד בעזוכען. זאָאַלטשע אבער דיא טורקיע. טראָטץ אדערע געלד־נאָמה, דען יודען אַאַלעגסטינא נישט איבערלאַסען וואַללען, דאנן מוס איראָפּא אין דיזעזער זאַכע זיך אינגעשיען.

אויך מאַכטע אַלזאָ דען דורכזוג דער רוסישען יודען דורך אונגאַרן אונטער בעאָבאַכטונג דער עגעטשפּרעכענדען פאָליצייליכען מאַסנאַהמען גע־

ביי דער אַדרעס פון
אַלע יודישע אינזעראַטען
ווענדען זיך
אונד אַלע אַנדערע אינזעראַטען
ווענדען זיך
אין דער אַדרעס פון
אונד אַלע אַנדערע אינזעראַטען
ווענדען זיך
אין דער אַדרעס פון

אימער ניכט צום פֿאָרשיין געקאָממען איזט אונד אין קיינער ביזהער געפֿונדענען לייבען יענע עסטהער שאָלמאָשי׳ס ערקאננט ווערדען קאָננטע. טהאטזאכע אבער איזט, דאס דער דעם מאָרדעס פֿערדעכטיגע שוחט, דער זיך איינער זיינער געמיינדע ענטפֿערנט האט, צום פֿאָרשיינע געקאָממען אונד דעם ניערדיהאזער געריכטסהאָפֿע איבערגעבען וואָרדען איזט. איינע מעלדונג אויס קאשוי צופֿאָלגע וואר דאָרט דאס גערוכט פֿערברייטעט, עסטהער שאָלמאָשי בעפֿינדעט זיך אין איינעם דאָרטיגען פֿער-רופֿענען הויזע. דער שטאדטהויפּטמאנן ליעס זאָפֿאָרט נאכפֿאָרשונגען אנשטעללען וועלכע אבער ערפֿאָלגלאָז בליעבען.

פֿערצייכניס

איבער דיא פֿיר אונזערע אונגליקליכען גלויבענסברידער אין רוסלאנד בייא זר׳ עהרוו׳ דעם הערן אָבערראבבינער נ״י צו פּרעסבורג איינגעגאנגענען שפּענדען.

IV.

ה א י ד ו-נ א נ א ש :

דורך ה׳ מרדכי גרינבוים; ה׳ אָבעררבבינער 1 גול׳ 8 קר. ה׳ ליב הארטשטיין 19 גול׳ 48 קר. ה׳ אלימלך פֿריעד 21 גול׳ 60 קר. ה׳ יוסף שמואל דייטש 5 גול׳ 28 קר. ה׳ מרדכי גרינבוים 30 קר. ה׳ יוסף שמואל כהן 3 גול׳ 80 קר. ה׳ אייזק בער גליקליך 1 גול. 90 קר. ה׳ יוזעף מענדל כהן 1,96. ה׳ פנחס פאָפּער 60 קר. ה׳ דוד שטוהלבערגער 70 קר. ה׳ משה דייטש 96 קר. ה׳ אליעזר שאָפֿאר 40 קר. ה׳ קלמן הירש 54 קר. ה׳ משה יצחק פֿריידיך 2,18. ה׳ משה פֿאָגעל 64 קר. ה׳ מענדל שווארץ 3,06. ה׳ אברהם חיים שפּיטצער 1 גול. ה׳ יונה בונצעל 96 קר. ה׳ שלם כהן 40 קר. ה׳ חיים אלטער ווסמאנן 2,90. ה׳ לוי קאהן 84 קר. ה׳ משה פֿראָממער 54 קר. ה׳ מרדכי ציטענט 2,64. ה׳ שמערל פֿעלדמאנן 50 קר. ה׳ יצחק גאָלדבערגער 36 קר. ה׳ אפֿרים טעננענבוים 60 קר. ה׳ זלמן שווימער 20 קר. ה׳ ווסמאנן כהן 12 קר. ה׳ זעליג ראָטה 36 קר. ה׳ יעקב כהן 36 קר. ה׳ ישראל סאפֿיער 4,16. ה׳ יעקב שאפֿאר 1,10. ה׳ הרש דייטש 4 גול. ה׳ דוד הרש מעריץ 80 קר. ה׳ א׳ ענגעל 50 קר. ה׳ יוסף גרינבוים 30 קר. ה׳ ישועי׳ ראָבליץ 60 קר. ה׳ ברוך גליק 78 קר. ה׳ אלי׳ העללער 50 קר. ה׳ י׳ י׳ גרינבוים 12 קר׳ ה׳ מענדל קליין 36 קר. ה׳ גענצל האממער 1,08. ה׳ י׳ פֿיגענבוים 18 קר. ה׳ ה׳ ל׳ גליקליך 36 קר. ה׳ משה גרינפֿעלד 1,44. ה׳ א׳ אייזק שווארץ 50 קר. ה׳ אליעזר ניסן 30 קר. ה׳ מענדל דייטש 1 גול. ה׳ א׳ י׳ קליין 36 קר. ה׳ מ׳ ראָטה 24 קר. ה׳ א׳ מ׳ שווימער 30 קר. ה׳ בער כהן 54 קר. ה׳ אליעזר שטערן 1,40. ה׳ משה ראָטה 70 קר. ה׳ ש׳ לעפּקאָוויטש 72 קר. ה׳ ב׳ גרינבוים 78 קר. ה׳ מ׳ פֿריעדמאנן 50 קר. ה׳ ז׳ גרינפֿעלד 1,08. ה׳ מיכאל שווארץ 50 קר. ה׳ ב׳ האלפֿערט 50 קר. סוממא **102** גול׳ **92** קר.

נ א ד י-ש א ל ל אָ :

דורך הערן י׳ וויס; ה׳ יצחק וויס 5 גול. ה׳ ז׳ קליין 5 גול. ה׳ י׳ גרינוואלד 2 גול. ה׳ ק׳ זאָננענשיין 1 גול. ה׳ ש׳ דייטש 1 גול. ה׳ ב׳ שטערן 50 קר. ה׳ י׳ האאז 1 גול, ה׳ א׳ ה׳ וויינשטאנגעל 50 קר. ה׳ א׳ שטיינער 50 קר. ה׳ דר׳ שפּיטצער 50 קר. ה׳ ש׳ ראָזענבוים 50 קר. ה׳ ח׳ שאָפּפּער 40 קר. ה׳ י׳ שאָפּפּער 40 קר. ה׳ אדלער 30 קר. ה׳ מ׳ פֿעלדמאנן 25 קר. ה׳ מ׳ א׳ פֿריינד 25 קר. ה׳ יעקב גרינוואלד 25 קר. ה׳ י׳ ראָזענפֿעלד 1 גולדען. סוממא **20** גול׳ **35** קר.

ב אָ נ י ה א ד :

שפּענדע דעם הערן פֿיליפּפּ מויטנער **100** גולדען.

לאָטטאָ-ציעהונג פֿאָם 7. יוני.

בריגן 56 57 16 40 26

פֿעראנטוואָרטליכער רעדאקטער:

י ק ו ת י א ל ה ל ו י ל ע ד ע ר ע ר.

אינזעראטע.

דיא נייעסטע ערפֿינדונג

איזט דאס נאך פּראָפֿעסאָר באָנאנד אויס אמעריקא נייפֿערבעססערטע **עלאסטישע ברוכבאנד** פֿאָן פּאָלליטצער, וואָהל פֿיר הערען אלס אויך פֿיר דאמען אונד קינדער; וועלכעס איזט אָהנע פֿעדערן אויס ריינעם גוממי קינסטליך קאָנשטרואירט אונד האט דען צוועק, דאס עס זעלבסט דיא פֿעראלטעטסטען בריכע אין קירצעסטער צייט אין דיא גלייכע לאגע ברינגט.

פּ ר י י ז ע : איינפֿאכע פֿאָן 7—6 גולדען, דאָפּפּעלטע פֿאָן 10—15 גולדען. פֿיר קינדער אום דיא האָלפֿטע ביללינגער.

גראָסעס לאגער אין מיטטער-שפּריטצען, לופֿט-פּאָלסטער, בעטט-איינלאגען, גוממי-שטרימפֿפֿען אונד אללער גוממי-וואארען-ארטיקעל. — בייא ברוכבענדער בימטע אנצוגעבען אָב רעכטס, לינקס אָדער דאָפּפּעלט, זאָ אויך דיא לייבסווייטע.

בעשטעללונגען מיטטעלסט נאכנאהמע אומגעהענד בייא

MORITZ POLITZER, k. k. Bandagist,
Budapest, Franz-Deákgasse.

איך בעעהרע מיך היעמיט אנצוציינען, דאס איך וועגען דעמאָלירונג דעם הויזעס אין דער מאָהרענגאססע, אין וועלכעם זיך ביזהער מיין

גאסטהויז

אונד

זעלכוואארען-געשעפֿט

בעפֿאנד, זעלבסט נומעהר אין

לידאָגגאססע נוממער 5

איינגעריכטעט האבע, וואָ איך געלעגענטליך עס זעהר פֿיין אונד נעטט מיט שפּייזע-צימער אונד עקסטרא-צימער הערגעשטעללט האבע.

אויך זינד דרייא צימער פֿיין אונד עלעגאנט פֿיר גאסטע צום קווארטיער איינגעריכטעט, גאנץ סעפּעראט, וואָ מאן דיא גראָסטע צופֿריעדענהייט אונד רעעלסטע בעדיענונג ערוואַרטען קאנן. האָכאכטונגספֿאָלל

פֿ. קליין,

גאסטגעבער אונד זעלכער.

איינע וויס- אונד בראָד-בעקערייא אויף בעסטען יידישען פֿאָסטען, וואָ שטרענג שבת געהאלטען ווירד אונד אללעס נאך עכט יידישער איינריכטונג געבאקען ווירד איזט בעסטען בעטריעב, וואָ אויך פֿיר שטערבאך אונד שאָלעט 10 ביז 12 גולדען איינקאָממען וואָכענטליך גאראנטירט ווירד, איזט וועגען מאנגעל אן צייט דורך פֿערשיעדענע בעשעפֿטיגונג דאס געשעפֿט צו בעטרייבען, גענצליך צו איבערגעבען אָדער אויך אונטער גוטען בעדינגניססען מיט ערלאג איינער קויציאָן צו פֿערפאכטען. רעפֿלעקטירענדע, וועלכע בייא זיך וויססען, דאס זיא דאס געשעפֿט גוט פֿערשטעהען אונד דאס באקען זאממט פֿערשלייס זעלבסט אויף זיך נעהמען קאָננען, מאָגען קיינע שפּעזען שאָנען אונד זיך פֿאָן דיעזעם געשעפֿטע זעלבסט איבערצייגען, דא עס פֿיר זאָלכע אין גלענצענדעם געשעפֿט איזט. אויסקונפֿט בייא:

פֿ י י ב ל ק ל י י ן,

ארטהאָראָקסער זעלכער אונד גאסטגעבער, לידאָגגאססע נוממער 5, בודאפּעסט.

דיא שאָנסטען גאָלדשטיקערייען

אויף פּרוכת אונד מאַנטעל.

K. GRÜNWALD,

Budapest, Landstrasse Huszár'sches Haus.

איינציגער יידישער גאָלד-שטיקער אין אָסטערייך-אונגארן.

עמפּפֿיעהלט זיך צור אנפֿערטיגונג אללער אים יידישען אלטען אונד נייען ריטוס פֿאָרקאָממענדען קונסטגאָלד-שטיקערייען אונד בירגט דעססען זייט 36 יאהרען אויף דיעזעם געביעטע ערוואָרבענער וואָהלפֿערדיענטער רוף פֿיר סאָלידע אונד בעכטעסטע עפֿפֿעקטואירונג.

ציכנונגען אין גראָסטער אויסוואהל ליעגען צור איינזיכט אויף.

בודאפּעסטער באָרזענקורזע פֿאָם 8. יוני.

ל אָ ז ע.	פֿל	קר	ווערטה-פּאפּיערע.	פֿל	קר
1854ער 4פּערצענטיגע שטאאטסלאָזע	119	75	אונגארישע גאָלדרענטע 6%	119	75
1860ער „ גאנצע לאָזע	130	—	אונגארישע פּאפּיער-רענטע 5%	87	—
1860ער „ פֿינפֿטעל	133	95	אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	96	—
1864ער שטאאטסלאָזע צו 100 גולדע	173	—	טעמעשער-באנאטער	95	—
1864עס „ צו 50 „	172	—	זיעבענבירגישע	96	—
קרעדיטלאָזע	176	50	גאליציישע	102	—
דאָנוי-דאמפּפֿשיפֿפֿאהרטס-לאָזע	111	50	בוקאָווינער	100	50
אונגאר. פּראָמיען-לאָזע צו 100 גולדען	116	50	אונגארישעס אייזענבאהנ-אנלעהען	133	25
„ האלבע צו 50 גולדען	118	—	ווייגצעהענט-אבלאָזונגס-אָבליגאציאָנען	96	—
טהייסטהאל-לאָזע	108	50	פֿפאנדשיינע דער אונגארישען באָדענקרעדיט-אנשטאלט צו 5½ פּערצענט	101	—
וויענער קאָממונאללאָזע	126	—	דעטטאָ דער אונג. היפּאָטה.-באנק צו 5½%	102	—
טריעסטער לאָזע צו 100 גולדען	127	—	דעטטאָ אללגעמ. באָדענקרעדיט צו 5½%	100	50
קאָמאָ רענטאנשיינע	35	—	דעטטאָ צו 5 פּערצענט	101	50
טירקענלאָזע	27	10	דער אונגאריש-גאליציישען	166	50
אינסברוקער לאָזע	25	—	דער נאָרדאָסטבאהן	169	50
קלארי לאָזע צו 40 גולדען	41	50	אָסטערייכישע קרעדיט-אקציען	321	—
קעגלעוויטש לאָזע „ 10 „	17	50	אונגארישע קרעדיט-אקציען	316	50
קראקויער באָזע „ 20 „	20	—	סערבישע 3% אנלעהען	34	—
אָפֿנער לאָזע „ 40 „	41	—	**געלד-קורזע.**		
פּאלפֿפי לאָזע „ 40 „	38	—	זילבער-אשיאָ	100	—
רודאָלפֿסלאָזע „ 10 „	20	50	דוקאטען	5	65
סאלם לאָזע „ 40 „	52	50	אָסטערייכיש-אונגארישעס 8-גולדען-גאָלדשטיק (20 פֿראנקס)		
זאלצבורגער לאָזע „ 20 „	24	—		9	51
סט. גענאָיס לאָזע „ 20 „	47	—	נאפּאָלעאָנדאָר	9	51
סטאניסלויער לאָזע „ 20 „	23	—	דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58	55
וואלדשטיין לאָזע „ 20 „	29	—	20מארק-שטיקע	11	70
ווינדישגרעטץ „ „ 20 „	39	—	רוסישע פּאפּיערורובעל	1	20
לאיבאכער לאָזע „ 20 „	25	—			

פֿרוכטפּרייזע דער קאָרנהאללע פֿאָם 8. יוני.

פֿרוכטע	געוויכט קילאָ	פּער 100 קילאָגראמם
קאָרן אלט	72	8.25—7.95
גערסטע מאלץ	64	8.10—7.60
גערסטע פֿוטטער	62	7.40—7.20
האפֿער	40	8.20—7.75
קוקורוץ באנאטער	75	7.55—7.50
אנדערער	73	7,4?—7.40
הירזע ראָהער	—	6.25—6.10

טערמין		פּער 100 קילאָ
ווייצען	פּער פֿריהיאהר	—.—
„	„ הערבסט	10.68
„	„	—.—
קוקורוץ	„ מאי-יוני	7,62
גערסטע	„	—.—
האפֿער	„ הערבסט	6.62
„	„ פֿריהיאהר	—.—
רעפּס	„	13.—

הילזענפֿריכטע פּער 100 קילאָ	פֿאָן	ביז
פֿיזאָלען	9.—	10.—
צוקערבאָהנען	11.—	11.50
לינזען	10.—	16.—
ערבזען	8.—	12.—
הירזעבריין זאממט זאק	10.—	10.50
מאָהן, גרויער 34 פֿל., בלויער	39.—	41.—
האנפֿזאמען	10.—	11.50

ראָה-שפּיריטוס $30^{3}/_{4}$—$30^{1}/_{2}$ קר.
שפּיריטוס, פּרעסהעפֿען 33—$33^{1}/_{2}$ קר.

[illegible]	געוויכט קילאָ	פּער 100 קילאָגראמם
	—	—.——.—
	74	11.40—11.50
	75	1?.55—11.60
	76	11.65—11.70
	77	11.80—11.90
	78	11.95—12.05
	79	12.10—12.15
	80	—.——.—
[illegible]	74	12.05—12.10
	75	12.15—12.25
	76	12.30—12.40
	77	12.45—12.50
	78	12.55—12.60
	79	12.65—12.70
	80	—.——.—
[illegible]	—	—.——.—
	75	12.30—12.40
	76	12.45—12.50
	77	12.55—12.60
	78	12.65—12.75
	79	12.80—12.85
	80	12.90—12.95
[illegible]	75	12.15—12.20
	76	12.25—12.35
	77	12.40—12.50
	78	12.55—12.65
	79	12.70—12.75
	80	12.80—12.85

Herausgeber und verantwortl. Redacteur: Carl Lederer. Druck von Markus Neuer Budapest, Kerepescherstraße 14.

אבער גערעדט פֿיר דיא רוסישען יודען, צייגט זיך אין גאנץ אייראָפּא דיא גראַסטע מחילה־נאהמע אונד באַייסטעהונג. ערסטע דייטע וועדער האבען ווייר איינען אויפֿרוף ג

אויסגעזעצט, זא דאס איין גראסער מדייל פאן אהנונג, נור אים דאס נאכטע לעבען צו רעט־טען, נעפלכטעט איזט. דאס צאהל דער פליכט־לינג בעטראגט 25,000 ביז 30,000. דייזע מוסטען אן ערסטער רייהע נאך דער נאלי־ציישען שטאדט בראדי איבער דאס רגעגצע פלכטען.

דיא פראגע איזט נון, מיט וויר אים אללגע־מיינען דיא מאססענהאפטע איינוואנדערונג איינעם פרעמדען שטאממעס נאך אונגארן פיר שעדליך האלטען מוססען.

אך האלטע ניכט פיר צווערקמעסיג אונד נימצאלך דיא מאססענהאפטע איינוואנדערונג. מאנגען פון רוסשיע יודען אדער רוסיש נזהוליכטען, סערבען, וואכסען אדער וואלאכען זיין, אונד צוואר דעסהאלב, ווייל מאן איינע דערארטיגע מאססענ־האפטע איינוואנדערונג אהנע רגעאהר הונז דער שטאאטסגעוועלט ניכט הולדיגן קאנן.

אונדעס אך אלזאו דיא מאססענהאפטע איינ־וואנדערונג דעס פרעמדען עלעמענטס ניכט ווינשיג, דארף דיעס פריינא אויסשליעסען, אדגע מיך דער אנקלאגע אויסצוזעטצען, דאס אך ניכט דיא גראכטע שדיילנאדמע פיר מיינע אונגלקליכען גלייבענסגענאססען עמפפינדיג. איינעם שלייכטען דאס אנדערע ניכט אויס, אומזאנ וויינעיג, אלס נאך מיינער אונדבט אדערע מאססענהאפטע איינוואנדע־רונג אין אדערעם איינגעגען אינטערעססע ניכט וויי־שענסווערטה איזט. ווער זעהען, וויא פעלע יודען אוס דען אבערארונגארישען קאמפמאפען מיט דען בייסטען צוזאממען נאך אמעריקא אויסוואנדערן, ווייל וויא דיער בעי־נאכה אונד עלענד קעמפפען מיטבען, אונד אנדערווערטס אדרען עקסטענזע. גרונד זוכען מוססען. אללין אך האלטע דיא מאס־סענהאפטע איינוואנדערונג אך ניכט אלס אין־טערעססע דער אונגארישען יודען געלעגען.

עס איזט איינע זעהר אירטהומליכע איז־פאססונג פאן זייטע דער געעדרטען העררן אבגע־אדרדענטען, וועלכע גלייבען, דאס יעניג אבגעראנ־גארישען יודען, דיא זאגענאנגענען אר־מהאדאקסען, דך ניכט מאדיארישע אדער ניכט מאדיאר־יודען קאנגען, וויא דער הערר אבגעאדרדענעטע הערמאנן זאגטע, ווענן דער אבגעאדרדענעטע יעזאגטע הערטעע, דאס דיא אר־מהאדאקסען דעס שאראשער קאמטאטעס דך ניכט מאדיאר־יודען זיין. דיא העטעע איך דאריך יעזאגטווערטעט, ווענן מאללך, אדער איך הערטע געשווייגענען; אללין, ער דאס אס אלל־

פאָלליעטאָן.

יודא אונד ראָם.

(46-טע פארטזעטצונג.)

„א, (שפארך שפען אפט אפ־ איך הין) קאנגען איך דאך מיין פאלק בעפרייען, קאנגען איך דייעס פארטזאטץ אין בריכען, מיט וועלכעם דיא ראמשען באזוויכטער יודא אין בראבאנט, דיא, וועגן איך אין דיעי שפעצע מיינעם פאל־קעם שענדיג, ווענן דיא ראמשען צור שלאכט רייסען! הערר דער הערשאפטען, איך ווייס דיינען וויא דוד אדער שטערבען וויא שאול, אללין, ווער בין איך? איך מעגט אדגע נאמען, איך איפיגלעזעגע, איך אומגעשאפענער! ניכט דארף איך שיימען, אין דיעי שפעצע מיינעם פאלקעס צו קומפפען. אונד מיס יו דענן אין דיעי שפיטצע זיין? אה, ווענן איך אוך נור אלס דער לעטצטע דער קיינער, אלס דער נעיינסטען אונד דען קומפפען נאפשטעס מיין שווערט שי שווינגען פערמאכטע נעגען דען פיער מיינעם פאלקעס, אום פס צו שיטצען אין דאס הערצבלוט אונטערער מאדרער אונד בעדרייקט! הערר דער הערשאפטען, ווענן דאס פערשטענדיג, אן דאס ווער אונס האלטען, ערפילט ווערדיג זאלל, איך יעזדע אירן באלד, דען הייסגעוויגענען עראלאזט, דענן שראל איזט יעצטס אין שקלאווע, זא נעדרייט, זא פערכטעט, זא עלענד, וויא שם נאך נעמאלס נעזעהען; מאן וויל אונס צוזיינען, נאפשען צו דייענען, אם שבת צו ארבייטען, דער בעשניידונג צו עגזאוגען! — וויא נעדן מאכטע אין מיין פאלק בי אקאפפ אונד רוהם בעגיס־טערן — אללזיין, ווער ווירד דיא שטיממע אינגעס אויסגע־שאפענען, אייגנעס אויפגעזעגענען הארן הארן אללזען?"

איינעס מאנגעס קאם דער יונגע שטען מיטיף בעפרייגט צו דייעס פפלעזעגפפטער.

„וואס איזט דיר, מיין זאהן?" פראגטע דייעזער.

„אך דאסטע איינע פרוגע, (אטזיאנעטעע דער יונגלינג) דארף אך אידן דיר ערצעהלען?"

„ערצעהלע מיר אללעס, מיין זאהן!"

„מאנ, דא הארע דענן, אך לאנ אויף מיינעס לאנגער אונד שליטיף. דא קאם פס מיר פאר אין מיינעס פרוגע, אלס שטעגדע אך אויף אייגעס הארען בעגרע אונד שרעט אין דיא שטעגדע. פלאטצלך דער פרעמדע אך דער שאלל אייגער פראפעטע. נאך מאנס דער קלאנג דערזעלבען דורך מיינע זעעלע, גיג דאנט אך זא פייערלעך אונד עראבגנע מאנס פרגאמפען, אין פלאמפמעגער פערבייטעט זיך אבער דיע הימפעל, דיא שטערגע אירגענדוויאנד אונד אר־מרע פעגע אויס דעם דך הערלעגען שטראהלגעגעגע ערבליק. מיר אך אין נעוואלטיגע הערע. — וואהל גיג נאך דאס אין מעטשליכען אויגע דערגיעיגשטע נאלגיג שטאנד אונד וויסטע, גלענצענדע צונג וואפפענשטיקטער קרייגע, שטראמע שטמפרדער שפערע, צאהלאלאז פאדגע מיט דער צונגע דער שטאפפען שראלס נעשטיקט, לוים מיט מיר נאלדגענן הארפען, שראלס דיעיגיגע קוגפפס בעזיגגענגע. — וואגגע, אגגענן דא, פיר שראל! דענן ער קאמפט! ער קאמפט אין דיגגער מאכט, דער אלגגענוואר־שטעגע, דייסגעזוגגענע משיח. — אונד דיעיגע, יעצטס אייגגע דך אין נעוואלטיגע וואגגע, פאן אגדערבאדען שטיקע נעגאגגען, דיא אוזע שראהלגענדע פלאמפען צו שוומפען שיינען, אונד אין דייעגס הערליכען וואגגע שאגגד אגד קרייגע, שפאלן אונד אובגען עגלך, אונד אלס אך אייגס אגגס אנפלייגען שיגגע, ערקאגגגען אך מיינע אייגגע־גען צייגג. — אך ערשראק פון מיינגס בריגגס אונד ער־וואכטע. דיא ערשיגגגע וואר פאר־בער. נגגסס מעהר וואר צו זעהגגן אלס דאס נרגגענדגע מאנגלגגס, אונד אך דיא אוגגע אלס שראר: „ווערע מיר, דאס מך, דען „פגגר־לגגג," דען נרגגגגען אונד אונבערדגגענדגע, אלגגע בגגגגגע דגגגגגען!"

„אך דאסטע איינע פרוגע, (אטזיאנעטעע דער יונגלינג) דארף אך אידן דיר ערצעהלען?"

„ערצעהלע מיר אללעס, מיין זאהן!"

„מאנ, דא הארע דענן, אך לאנ אויף מיינעס לאנגער אונד שליטיף. דא קאם פס מיר פאר אין מיינעס פרוגע, אלס שטעגדע אך אויף אייגעס הארען בעגרע אונד שרעט אין דיא שטעגדע. פלאטצלך דער פרעמדע אך דער שאלל אייגער פראפעטע. נאך מאנס דער קלאנג דערזעלבען דורך מיינע זעעלע, גיג דאנט אך זא פייערלעך אונד עראבגנע מאנס פרגאמפען, אין פלאמפמעגער פערבייטעט זיך אבער דיע הימפעל, דיא שטערגע אירגענדוויאנד אונד אר־מרע פעגע אויס דעם דך הערלעגען שטראהלגעגעגע ערבליק. מיר אך אין נעוואלטיגע הערע. — וואהל גיג נאך דאס אין מעטשליכען אויגע דערגיעיגשטע נאלגיג שטאנד אונד וויסטע, גלענצענדע צונג וואפפענשטיקטער קרייגע, שטראמע שטמפרדער שפערע, צאהלאלאז פאדגע מיט דער צונגע דער שטאפפען שראלס נעשטיקט, לוים מיט מיר נאלדגענן הארפען, שראלס דיעיגיגע קוגפפס בעזיגגענגע. — וואגגע, אגגענן דא, פיר שראל! דענן ער קאמפט! ער קאמפט אין דיגגער מאכט, דער אלגגענוואר־שטעגע, דייסגעזוגגענע משיח. — אונד דיעיגע, יעצטס אייגגע דך אין נעוואלטיגע וואגגע, פאן אגדערבאדען שטיקע נעגאגגען, דיא אוזע שראהלגענדע פלאמפען צו שוומפען שיינען, אונד אין דייעגס הערליכען וואגגע שאגגד אגד קרייגע. שפאלן אונד אובגען עגלך, אונד אלס אך אייגס אגגס אנפלייגען שיגגע, ערקאגגגען אך מיינע אייגגע־גען צייגג. — אך ערשראק פון מיינגס בריגגס אונד ער־וואכטע. דיא ערשיגגגע וואר פאר־בער. נגגסס מעהר וואר צו זעהגגן אלס דאס נרגגענדגע מאנגלגגס, אונד אך דיא אוגגע אלס שראר: „ווערע מיר, דאס מך, דען „פגגר־לגגג," דען נרגגגגען אונד אונבערדגגענדגע, אלגגע בגגגגגע דגגגגגען!"

„אך דאס איז דיר, מיין זאהן?" פראגטע דייעזער.

„אך דיא דייגגע, אך לאנ אויף מיינגס לאנגער אונד שליטיף. דא קאם פס מיר פאר אין מיינגס פרוגע, אלס שטעגדע אך אויף אייגגס הארגן בעגרע אונד שרעט אין דיא שטעגדע. פלאטצלך דער פרעמדע אך דער שאלל אייגגער פראפעטע. נאך מאגס דער קלאנג דערזעלבען דורך מיינע זעעלע, גיג דאגט אך זא פייערלעך אונד עראבגנע מאגס פרגאמפען, אין פלאמפמעגער פערבייטעט זיך אבער דיע הימפעל, דיא שטערגע אירגענדוויאנד אונד אר־מרע פעגע אויס דעם דך הערלעגען שטראהלגעגעגע ערבלי